[P]

BESLUT

Datum	Dnr	Sid
2026-11-09	579-2026 1115-2026 1187-2026	1 (8)

Justitieombudsmannen
Katarina Påhlsson

Än en gång om försämringar för intagna på Kriminalvårdens säkerhetsavdelningar på grund av personalbrist

Beslutet i korthet: I februari 2026 uttalade sig JO om de utökade inlåsningstiderna för dygnsvilan på säkerhetsavdelningarna vid anstalterna Saltvik, Hall samt Kumla och var då delvis kritisk till hur anstalterna hade motverkat de negativa effekterna av avskildheterna. Efter en förnyad granskning av förhållandena konstaterar JO nu att bl.a. personalbrist har lett till ytterligare försämringar för intagna på de aktuella avdelningarna.

Enligt Kriminalvården bör kompensatoriska åtgärder i första hand avse bl.a. kontakter med omvärlden. JO håller med om det och lyfter fram som en betydelsefull åtgärd att intagna får ha sådana kontakter i större utsträckning, genom t.ex. telefonsamtal till anhöriga. I utredningen har det emellertid visat sig att tiden för telefonsamtal halverades redan i januari 2026, vilket motiverades av bl.a. att det är resurskrävande att avlyssna samtalen och personalbrist. Den kontakt som intagna på säkerhetsavdelningarna tidigare haft med omvärlden har alltså inskränkts i hög grad. JO anser att det är mycket bekymmersamt.

En utökad tid för avskildhet och en halvering av tiden för telefonsamtal är enligt JO var för sig långtgående åtgärder med påtagliga konsekvenser. Sedan en tid gäller således bägge på säkerhetsavdelningarna. Till detta kommer att tillvaron för de intagna där redan är mycket kringskuren. Mot denna bakgrund har JO svårt att se att Kriminalvården uppfyller sitt uppdrag att verkställa fängelsestraff på ett sätt som är humant på enheterna. Avslutningsvis framhåller JO hur angeläget det är att myndigheten snarast kommer till rätta med personalbristen och dessutom får förutsättningar att bedriva en ambitiös kriminalvård som förenar nödvändiga säkerhetsaspekter med de krav på proportionalitet som också gäller i verksamheten.

Bakgrund och anmälningar

För ett tag sedan utredde jag inom ramen för ett initiativärende de utökade inlåsningstiderna på Kriminalvårdens säkerhetsavdelningar vid anstalterna Saltvik, Hall samt Kumla och s.k. kompensatoriska åtgärder för intagna där (JO:s dnr 10832-2024). I beslutet den 16 februari 2026 uppmärksammades att några intagna hade JO-anmält att avdelningarna i närtid hade begränsat deras möjligheter att genomföra s.k. INTIK-samtal. Jag uttalade att det var min avsikt att granska förhållandena och återkomma till detta inom ramen för annat ärende. Det här beslutet handlar om den saken.

Intagna som var placerade på säkerhetsavdelningar hade i de nu aktuella anmälningarna i huvudsak följande klagomål. I början av 2026 bestämdes att de bara får ringa tre samtal i veckan om 10 minuter vardera, vilket innebär en halvering av den tidigare tillåtna tiden för telefonsamtal. De är sedan lång tid tillbaka inlåsta i 14 timmar per dygn och anstalterna bör vidta åtgärder för att motverka de negativa effekterna av detta. Nu gör anstalterna raka motsatsen och begränsar deras kontakt med omvärlden. Den ökade restriktiviteten när det gäller kontakten med anhöriga är mycket oroväckande, inte minst kontakten mellan intagna och deras barn. Det kan ta en stund för barn att känna sig bekväma och börja kommunicera per telefon. Tiden om 10 minuter per samtal är därför för kort för att på ett adekvat sätt få möjlighet att kunna hålla kontakten med barn.

I två av ärendena bifogade anmälarna informationsblad som de hade fått från anstalterna om förändringarna gällande telefonsamtal.

Utredning

Kriminalvården anmodades att yttra sig över det som hade förts fram i anmälningarna och besvara de frågor som framgår av redogörelsen för remissvaret nedan.

Myndigheten, genom rättschefen, anförde följande:

> **Utredning**
>
> Uppgifter har hämtats in från avdelningen för anstalt, häkte och frivård, säkerhetsavdelningen, sektionerna för allmän klientjuridik samt Kriminalvårdens region Mitt, Nord och Stockholm.
>
> **Rättslig reglering**
>
> Mänskliga rättigheter och grundläggande friheter
>
> Ingen får utsättas för tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (artikel 3 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, Europakonventionen).
>
> Var och en har rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv, sitt hem och sin korrespondens. Offentlig myndighet får inte inskränka åtnjutande av denna rättighet annat än med stöd av lag och om det i ett demokratiskt samhälle är nödvändigt med hänsyn till statens säkerhet, den allmänna säkerheten, landets ekonomiska välstånd eller till förebyggande av oordning eller brott eller till skydd för hälsa eller moral eller för andra personers fri- och rättigheter (artikel 8 i Europakonventionen).
>
> Verkställighetens mål och utformning
>
> Varje intagen ska bemötas med respekt för sitt människovärde och med förståelse för de särskilda svårigheter som är förenade med frihetsberövandet (1 kap. 4 § fängelselagen).
>
> Verkställigheten ska utformas så att den intagnes anpassning i samhället underlättas och så att negativa följder av frihetsberövandet motverkas. Verkställigheten ska, i den utsträckning det är möjligt utan att kravet på samhällsskydd eftersätts, särskilt inriktas på åtgärder som är ägnade att förebygga återfall i brott. (Se 1 kap. 5 § första och andra styckena samma lag.)

Verkställigheten får inte innebära andra begränsningar i den intagnes frihet än som följer av fängelselagen eller som är nödvändiga för att ordningen eller säkerheten ska kunna upprätthållas. En kontroll- eller tvångsåtgärd får endast användas om den står i rimlig proportion till syftet med åtgärden. Om en mindre ingripande åtgärd är tillräcklig ska den användas. (Se 1 kap. 6 § första stycket samma lag.)

Myndighetens verksamhet ska bedrivas på ett säkert, humant och effektivt sätt. Återfall i brott ska förebyggas. Myndigheten ska särskilt vidta åtgärder som syftar till att brottslighet under verkställigheten förhindras, narkotikamissbruk bekämpas, innehållet i verkställigheten anpassas efter varje individs behov, och frigivningen förbereds (2 § förordningen med instruktion för Kriminalvården).

I en anstalt av säkerhetsklass 1 och 2 får intagna hållas avskilda i bostadsrummen i anslutning till dygnsvilan under högst 14 timmar, utöver tid för inlåsning och upplåsning. Tiden för inlåsning får förläggas tidigast kl. 18.00 och inlåsning får påbörjas 15 minuter före den bestämda tiden för inlåsning på bostadsrummen. Tiden för upplåsning får förläggas senast kl. 9.00 och upplåsning ska avslutas senast 15 minuter efter den bestämda tiden för upplåsning av bostadsrummen. (Se 6 kap. 1 § Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd, 2011:1, om fängelse, FARK Fängelse.) Innan en anstalt beslutar att hålla intagna avskilda i anslutning till dygnsvilan i mer än 12 timmar per dygn bör anstalten överväga om det finns alternativa åtgärder för att hantera situationen. Om en intagen enligt första paragrafen är inlåst i bostadsrummet i mer än 12 timmar per dygn, bör det strävas efter att vidta åtgärder som motverkar negativa effekter av avskildhet. Åtgärderna ska utformas efter vad som är ändamålsenligt i det enskilda fallet, t.ex. utifrån om den intagne är avskild i ensamhet eller tillsammans med annan intagen. (Se allmänna råd till 6 kap. 1 § FARK Fängelse.)

Elektronisk kommunikation

En intagen får stå i förbindelse med en annan person genom elektronisk kommunikation i den utsträckning det lämpligen kan ske. Sådan kommunikation får dock vägras om den kan äventyra säkerheten på ett sätt som inte kan avhjälpas genom avlyssning, kan motverka den intagnes anpassning i samhället, eller på annat sätt kan vara till skada för den intagne eller någon annan. (Se 7 kap. 4 § fängelselagen.) Med uttrycket "lämpligen kan ske" avses praktiska förutsättningar för kommunikationen, t.ex. med hänsyn till anstaltens rutiner och tillgång till utrustning som möjliggör kommunikation. Vid prövningen bör beaktas att det är angeläget att barn ges möjlighet att upprätthålla kontakt med en förälder som är intagen, om det är förenligt med barnets bästa. (Se prop. 2009/10:135 s. 145.)

Elektronisk kommunikation mellan en intagen och en annan person får avlyssnas om det är nödvändigt av säkerhetsskäl. De som ska kommunicera med varandra ska i förväg informeras om kontrollen. (Se 7 kap. 5 § första stycket samma lag.)

Elektronisk kommunikation får endast äga rum med utrustning som tillhandahålls eller godkänns av Kriminalvården (20 § fängelseförordningen, 2010:2010). En intagens ansökan om telefontillstånd ska betraktas som en ansökan om tillstånd att ringa inom INTIK-systemet, om inte den intagne anger något annat (7 kap. 11 § FARK Fängelse). Telefontillstånd inom INTIK-systemet får förenas med villkor om inspelning och avlyssning i efterhand. En intagen får sammantaget ringa samtal med villkor om inspelning och avlyssning i efterhand under högst en timme per vecka. (Se 7 kap. 11 a § samma FARK.)

Avlyssning av elektronisk kommunikation ska ske i realtid. Om det innebär tillräcklig kontroll, får kommunikationen spelas in och avlyssnas i efterhand. (Se 7 kap. 15 § samma FARK.) Situationer då det kan innebära tillräcklig kontroll att kommunikationen spelas in och avlyssnas i efterhand kan vara när syftet med avlyssningen endast är att säkerställa att kommunikationen inte kopplas vidare, utan förs med den person som Kriminalvården har kontrollerat

och godkänt att den intagne får kommunicera med (allmänna råd till 7 kap. 15 § samma FARK).

Barns rättigheter

Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa (artikel 3.1 i FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen).

Konventionsstaterna ska respektera rätten för det barn som är skilt från ena av eller båda föräldrarna att regelbundet upprätthålla ett personligt förhållande till och direkta kontakter med båda föräldrarna, utom då detta strider mot barnets bästa (artikel 9.3 i barnkonventionen).

Kriminalvårdens bedömning

Har de intagnas möjligheter att genomföra telefonsamtal begränsats på samtliga säkerhetsavdelningar och på samma sätt? När och varför har dessa förändringar gjorts på respektive anstalt? Är förändringarna tidsbegränsade eller permanenta?

Ja, de intagnas möjligheter att genomföra telefonsamtal har begränsats på samtliga säkerhetsavdelningar och på samma sätt från den 5 januari 2026. Begränsningarna innebär en halvering av den tidigare tillåtna sammanlagda tiden för telefonsamtal genom att de intagna numera tillåts ringa tre telefonsamtal i veckan om 10 minuter vardera. Har den intagne barn får ett av samtalen i stället genomföras via video och längden på ett sådant samtal får uppgå till 15 minuter. Förändringarna är inte tidsbegränsade.

Intagna som placeras på säkerhetsavdelning har i regel antisociala personlighetsmönster och prokriminella kontakter och umgängen. Ofta har de också tongivande roller i kriminella nätverk och bedömningen är att det därmed föreligger hög risk att de fortsätter begå allvarlig brottslighet under sina anstaltsvistelser. Utgångspunkten är därför att intagna placerade på säkerhetsavdelning sannolikt kan komma att försöka utnyttja kommunikationen med personer i frihet i syfte att planera rymning eller fritagning och fortsätta begå brottslighet. I linje med de senaste årens kraftigt ökade inflöde av intagna i anstalt har också antalet intagna som placeras på säkerhetsavdelningarna ökat.

Frågan om upprätthållande av tillräcklig kontroll av kontakter mellan utomstående och intagna placerade på säkerhetsavdelning väcktes med anledning av det ökande antalet intagna placerade på sådana avdelningar och dessa intagnas förmåga att planera och genomföra avancerade brottsupplägg. Dessa omständigheter tillsammans, dvs. såväl de kvantitativa som de kvalitativa utmaningarna, har medfört ökade hot mot säkerheten i anstalt.

Till skillnad från vad som gäller på andra enheter i anstalterna Kumla, Hall och Saltvik eller anstalter av lägre säkerhetsklass avlyssnas alltid telefonsamtal som genomförs av intagna på säkerhetsavdelning. Det beror på det som angetts ovan om de intagnas generella förmåga att utnyttja kommunikationen med utomstående till fortsatt brottslighet och den höga risk de löper att begå brott under anstaltsvistelsen. Avlyssningen innebär att en kriminalvårdsanställd lyssnar på samtalet när det genomförs i realtid. De intagnas förmåga att förmedla förtäckt information i syfte att begå allvarlig brottslighet eller planera rymning eller fritagning ställer högre krav på kompetensen hos personalen som avlyssnar samtalen, något som är resurskrävande och personalintensivt. För att kunna säkerställa tillfredsställande kontroll, genom att personal med tillräckligt god kompetens avlyssnar samtalen, har Kriminalvården behövt begränsa tiden för telefonsamtal på så sätt som gjorts. Begränsningen har dock utformats på ett sådant sätt att samtliga intagna på säkerhetsavdelning fortsatt har haft möjlighet att ha telefonsamtal.

Vilka överväganden har respektive anstalt gjort när det gäller proportionaliteten av att begränsa de intagnas telefoni på säkerhetsavdelningarna? Vilken hänsyn har i det sammanhanget tagits till att tillvaron för de intagna vid dessa enheter redan är kringskuren och att de sedan ungefär tre år hålls inlåsta 14 timmar i samband med dygnsvilan?

Beslutet att förändra rutinerna avseende telefontillstånd på säkerhetsavdelningarna har, som nämnts ovan, fattats gemensamt av samtliga tre anstalter. Övervägandena som gjorts är således också gemensamma för de berörda anstalterna.

Som redogjorts för ovan följer det av 7 kap. 4 § fängelselagen och dess förarbeten att en intagen får kommunicera med andra genom elektronisk kommunikation i den utsträckning Kriminalvårdens praktiska förutsättningar för kommunikationen tillåter det, t.ex. med hänsyn till anstaltens rutiner och tillgång till nödvändig utrustning. Begränsningar i den intagnes frihet får vidare endast göras om det följer av lag eller om de är nödvändiga för att ordningen eller säkerheten ska kunna upprätthållas. (Se 1 kap. 6 § första stycket fängelselagen.)

Begränsningen av tiden för telefonsamtal har gjorts med stöd av bestämmelserna i fängelselagen och Kriminalvården har gjort bedömningen att den varit nödvändig för att kunna upprätthålla ordningen och säkerheten, inbegripet fullgörandet av skyldigheten myndigheten har att förhindra brottslighet under verkställigheten i enlighet med 2 § förordningen med instruktion för Kriminalvården. Som ovan har konstaterats har begränsningen också inneburit att samtliga intagna getts möjlighet att ringa telefonsamtal.

Beslutet att begränsa tiden för telefonsamtal aktualiserar därtill förenligheten med förbudet mot tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning i artikel 3 i Europakonventionen och rätten till privat- och familjeliv i artikel 8. Europadomstolen har i flera avgöranden prövat om begränsningar av intagnas rätt till kommunikation med anhöriga varit nödvändiga och proportionerliga. I ett avgörande var förhållandena sådana att intagnas rätt till telefonsamtal var begränsat till fem minuter per dag. Europadomstolen fann att begränsningen hade stöd i nationell lagstiftning och var nödvändig för att säkerställa samtliga intagnas möjlighet att ringa telefonsamtal. Därtill hade CPT (European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment) vid ett besök i den aktuella anstalten inte funnit annat än att telefonsamtalens längd var tillräcklig. Domstolen konstaterade även att inget annat framkommit än att de intagna var oförhindrade att ha kontakt med sina anhöriga på annat sätt. Begränsningen var följaktligen inte oproportionerlig och stred därmed inte mot artikel 8. (Se Europadomstolens avgörande den 20 oktober 2020 Bădulescu v Portugal, nr 33729/18, p. 35–37.)

Den begränsning av tiden för telefonsamtal som Kriminalvården gjort på säkerhetsavdelningarna är inte direkt jämförbar med ovan nämnda avgörande, men det kan konstateras att den sammanlagda tiden per vecka är ungefär densamma som i nämnt avgörande. Det kan därtill tilläggas att intagna i anstalterna Hall och Saltvik har ett generellt gällande besökstillstånd om 30 minuter i veckan för vuxna besökare och en timme för barn. I anstalten Kumla är den medgivna tiden något längre och uppgår till en timme i veckan för vuxna besökare och 1,5 timme för barn.

Som JO påpekar har intagna i säkerhetsavdelningarna haft en utökad inlåsning i samband med dygnsvilan sedan flera år. Det har inte föranlett någon annan bedömning när det gäller den nu aktuella begränsningen av telefonsamtalen. Kriminalvården bedömer även med beaktande av detta förhållande att den aktuella begränsningen inte är oproportionerlig.

Sammanfattningsvis bedömer Kriminalvården att begränsningen av telefonsamtalen varit nödvändig och proportionerlig, även med beaktande av den utökade inlåsningen i samband med dygnsvilan.

Har barnkonventionens bestämmelser beaktats vid respektive anstalts beslut att begränsa de intagnas telefonsamtal, och i sådant fall på vilket sätt?

Barns rätt att regelbundet upprätthålla ett personligt förhållande till och direkta kontakter med sin förälder har fått genomslag vid utformandet av de nu aktuella begränsningarna. Kriminalvården har förvisso kortat tiden för veckovisa samtal med barn från 20 till 15 minuter, men samtalen är längre än telefonsamtal som intagna får ha med vuxna anhöriga. Dessutom underlättar Kriminalvården kontakten mellan den intagne och dennes barn genom att tillåta att samtalet förs via video i stället för via telefon.

Aktuella anmälningar

Kriminalvården hänvisar till ovan lämnade svar i fråga om bemötande av innehållet i de aktuella anmälningarna.

Anmälarna fick möjlighet att kommentera remissvaret, vilket en av dem gjorde och förde fram bl.a. följande. Det stämmer att de intagna har möjlighet till besök men det är väldigt ovanligt att de får besök. Kriminalvården har angett att placeringarna ökat på säkerhetsavdelningarna. Det finns dock inte en enda avdelning som är överbelagd och nästan alla har lediga platser.

Bedömning

Inledningsvis vill jag kort beröra följande. Kriminalvården har som en del av bakgrunden till de vidtagna åtgärderna beskrivit vad som kännetecknar den grupp av intagna som placeras på säkerhetsavdelningarna. Jag är medveten om att en sådan avdelning har och ska ha en särskilt hög grad av övervakning och kontroll. Placeringen sker med stöd av 2 kap. 4 § fängelselagen (2010:610) och de intagna där är föremål för s.k. särskilda villkor. Även om det alltså är frågan om en speciell grupp av intagna kan förutsättningarna för den individuella verkställigheten liksom de personliga omständigheterna variera. Behandlingen av var och en av de intagna samt prövningen av deras enskilda ärenden måste också ta dessa förhållanden i beaktande. Med detta sagt övergår jag till att uttala mig om själva saken.

Intagna på de tre säkerhetsavdelningarna vid anstalterna Saltvik, Hall och Kumla är avskilda 14 timmar i samband med den s.k. dygnsvilan. En anstalt som har beslutat om att hålla intagna avskilda vid dygnsvilan i mer än 12 timmar ska vidta åtgärder för att motverka de negativa effekterna av avskildheten, s.k. kompensatoriska åtgärder. Vid tidpunkten för mitt beslut i februari 2026 hade de längre inlåsningstiderna på säkerhetsavdelningarna gällt i snart tre år. Jag uttalade att ordningen var svårförenlig med en human kriminalvård och dessutom kunde motverka återanpassningen för intagna. Vidare var jag delvis kritisk till hur anstalterna hade hanterat frågan om kompensatoriska åtgärder.

Enligt Kriminalvården bör kompensatoriska åtgärder i första hand avse kontakter med omvärlden, en bibehållen normal sysselsättningsgrad och insatser som gör tiden i avskildhet så meningsfull som möjligt (se myndighetens handbok om gemensamhet och avskildhet i anstalt [2012:1]). Det framstår som rimligt för mig. Att låta intagna ha kontakt med omvärlden i större utsträckning,

genom t.ex. telefonsamtal till anhöriga, kan vara en betydelsefull åtgärd för att motverka de negativa effekterna av den längre tiden i avskildhet.

I initiativärendet förde Kriminalvården fram att anstalten Kumla som en kompensatorisk åtgärd hade låtit de intagna fortsätta ringa i samma omfattning. Jag hade svårt att bedöma om det kunde ses som en kompensation. Nu har det kommit fram att möjligheterna att genomföra telefonsamtal inom INTIK-systemet begränsades på samtliga säkerhetsavdelningar redan i januari 2026. Då halverades den tidigare tillåtna tiden för sådana samtal. De intagna har alltså inte fått några kompensatoriska åtgärder avseende kontakten med omvärlden utan tvärtom har kontakten inskränkts i hög grad.

Av utredningen framgår att det huvudsakliga skälet till att dra ned på telefonsamtalen var att dessa är resurskrävande eftersom samtalen måste avlyssnas i realtid av personal med tillräckligt god kompetens. Jag kan konstatera att såväl den utökade avskildheten vid dygnsvilan som ändringen av INTIK-samtal således beror på bristande resurser. Det är mycket bekymmersamt att personalsituationen har medfört ytterligare försämringar för intagna på säkerhetsavdelning. Jag inser visserligen att otillräckliga personalresurser innebär svåra utmaningar för Kriminalvården. Myndigheten måste emellertid vara organiserad så att både uppdraget och de rättsliga kraven upprätthålls samt att verksamheten bedrivs på ett säkert, humant och effektivt sätt (2 § förordningen [2023:797] med instruktion för Kriminalvården).

Kriminalvården har redogjort för sin bedömning av om förändringen avseende telefontillstånd är förenlig med Europakonventionen. Jag kan för egen del konstatera att en utökad tid för avskildhet och en halvering av tiden för telefonsamtal var för sig är långtgående åtgärder med påtagliga konsekvenser för de berörda intagna. När dessa vidtas samtidigt och för intagna på säkerhetsavdelningar vars tillvaro redan är mycket kringskuren har jag svårt att se att Kriminalvården uppfyller sitt uppdrag att verkställa fängelsestraff på ett sätt som är humant. Om utvecklingen tillåts fortsätta i samma riktning med fler inskränkningar för intagna på säkerhetsavdelningar finns det en risk för att förhållandena där kan komma att stå i strid med deras rättigheter och friheter enligt Europakonventionen.

Enligt min mening bör den typen av åtgärder som anstalterna har beslutat bara tillgripas om det är direkt nödvändigt och under så kort tid som möjligt. Personalbrist i en anstalt kan därför inte rättfärdiga ett motsvarande beslut vid en annan anstalt där personalförsörjningen är god. Jag är av den anledningen kritisk till att de tre anstalterna fattade ett gemensamt beslut och att man således inte var för sig gjorde några överväganden om nödvändigheten och proportionaliteten av att inskränka de intagnas telefonsamtal. Min uppfattning är att anstalterna utifrån respektive förhållanden nu kontinuerligt måste följa upp och ompröva såväl beslutet om förlängd inlåsningstid som beslutet om begränsningar i telefoni samt aktivt se över möjligheterna att kompensera de

intagna som berörs av besluten. Jag noterar i det här sammanhanget med tillfredsställelse att anstalten Kumla har gjort en självständig bedömning av tiderna för besök och då tillåter längre besök än vad som gäller vid säkerhetsavdelningarna i de två andra anstalterna.

En av anmälarna förde fram att förändringen beträffande telefonsamtalen står i strid med barns rättigheter. I ett informationsblad som han hade fått från anstalten redogjordes för minskningen till tre samtal om 10 minuter vardera och inget särskilt nämndes om samtal till barn. Kriminalvården har dock i sitt remissvar förklarat att om en intagen har barn får ett av samtalen i stället genomföras via video och längden på ett sådant samtal får uppgå till 15 minuter. Anstalterna har alltså särskilt beaktat barns rätt till kontakt med en förälder placerad på säkerhetsavdelning. Mot den bakgrunden anser jag att det inte finns tillräcklig anledning att kritisera anstalterna i denna del.

Samtidigt bedömer jag att också 15 minuter en gång i veckan normalt måste anses vara en för kort tid för att ett barn faktiskt ska kunna upprätthålla ett personligt förhållande till sin förälder. Vid handläggningen av ett ärende om tillstånd till telefonkontakt med ett barn ska anstalten göra en utredning av barnets bästa (se JO:s beslut den 14 oktober 2026, dnr 9445-2025). Det kan då t.ex. komma fram att barnet, som en anmälare är inne på, behöver en stund för att känna sig bekväm och börja kommunicera per telefon. Jag menar att anstalten måste ta hänsyn till även sådana individuella behov i största möjliga utsträckning.

De aktuella ärendena tillsammans med mitt initiativärende om utökade inlåsningstider visar på ett tydligt sätt vilka allvarliga konsekvenser personalbristen får för intagna på säkerhetsavdelningar samt hur angeläget det är att Kriminalvården snarast kommer till rätta med den. Lika angeläget är det att myndigheten ges förutsättningar för att kunna uppfylla sitt uppdrag att bedriva en ambitiös kriminalvård som förenar nödvändiga säkerhetsaspekter med de krav på proportionalitet som också gäller i verksamheten.

Ärendena avslutas.

Beslutet har fattats av JO Katarina Påhlsson. Dokumentet har fastställts digitalt och har ingen underskrift.

Seniora rättssakkunniga Mattias Karlsson har föredragit ärendena och byråchefen Catrine Björkman har deltagit i beredningen.